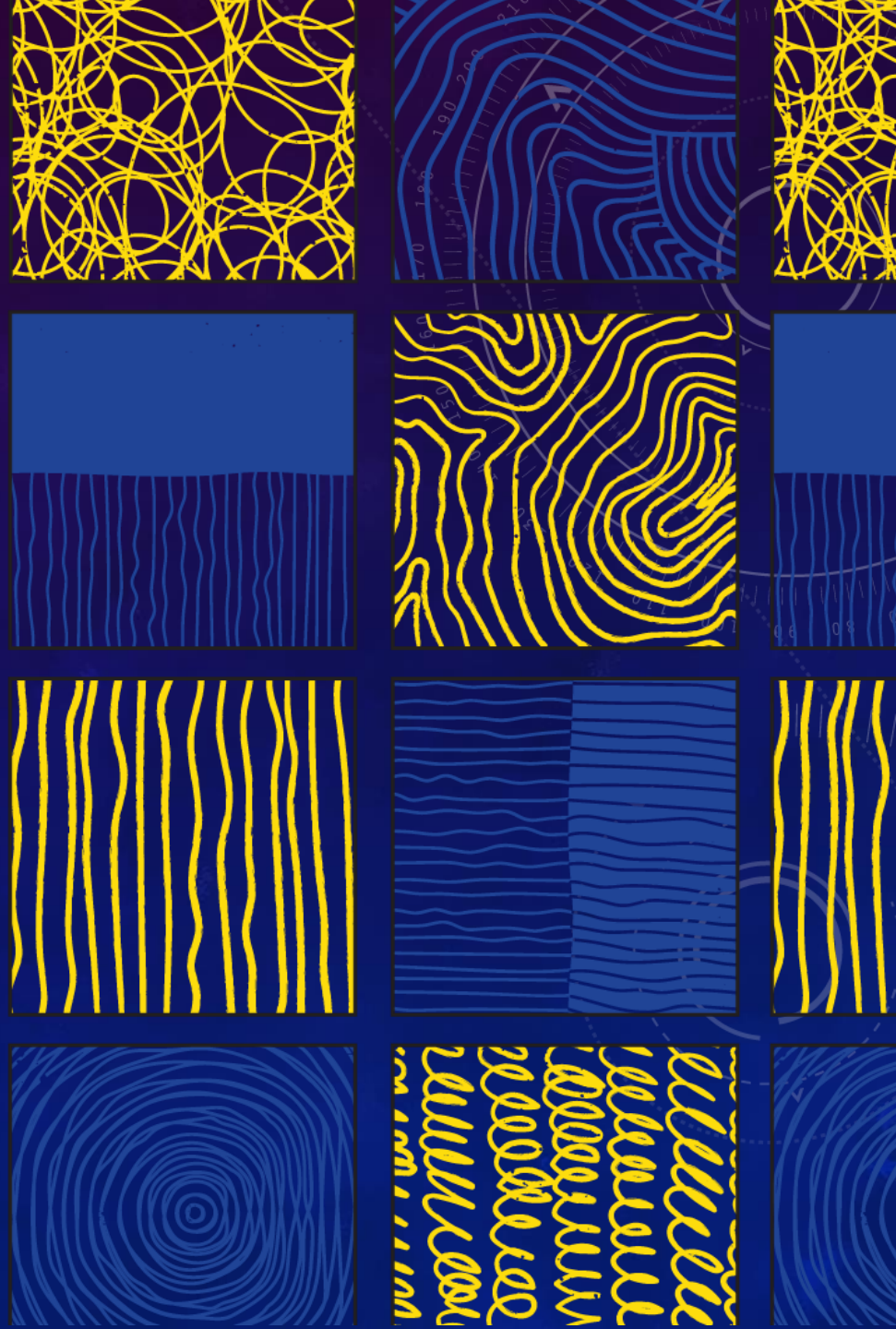

ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І ДОГОВОРІВ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ МАЙНОВИХ ПРАВ НА ТВІР

**УКРАЇНА – ОДНА З ЮРИСДИКЦІЙ,
ЩО ПРОПОНУЄ ДОБРОВІЛЬНУ РЕЄСТРАЦІЮ
АВТОРСЬКОГО ПРАВА.**

**СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ СВІДЧАТЬ,
ЩО ТАКА ПРОЦЕДУРА Є ЗАТРЕБУВАНОЮ.**

ЗАКОН УКРАЇНИ

«ПРО АВТОРСЬКЕ ПРАВО І СУМІЖНІ ПРАВА»

Для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрація авторського права чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей.

Суб'єкт авторського права для засвідчення належних йому особистих немайнових прав та/або майнових прав на твір (оприлюднений чи неоприлюднений), факту і дати його опублікування, набуття майнових прав на твір на підставі договору або закону може зареєструвати своє авторське право на твір у відповідному державному реєстрі. Кожна із сторін укладеного договору, що стосується майнових прав на твір, має право зареєструвати договір у відповідному державному реєстрі.

ДО ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ, ДЕЛЕГОВАНИХ ІР ОФІСУ НАЛЕЖИТЬ:

- 1) приймання і розгляд в електронній та/або паперовій формі заявок на державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва, а також на реєстрацію в електронній та/або паперовій формі договорів, що стосуються прав авторів на твори, здійснення їх реєстрації в електронній та/або паперовій формі;
- 2) ведення в електронній формі Державного реєстру свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір;
- 3) ведення в електронній формі Державного реєстру договорів, що стосуються права автора на твір;
- 4) видача свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір в електронній та/або паперовій формі;
- 5) здійснення публікацій в офіційному електронному бюлетені з питань охорони авторського права і суміжних прав.

ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ АВТОРСЬКИХ ПРАВ

Порядок державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір,
наказ Міністерства економіки України 16 серпня 2023 року № 11319

Процедура державної реєстрації допомагає суб'єктам авторського права:

- ✓ засвідчити своє авторство на певний твір;
- ✓ зберегти дату створення твору, тобто дату, коли у автора або іншого суб'єкта виникли авторські права на твір;
- ✓ передати твір на зберігання;
- ✓ у комерціалізації творчих здобутків;
- ✓ при укладанні договорів стосовно використання творів;
- ✓ для участі у публічних закупівлях;
- ✓ в опублікуванні твору під псевдонімом або анонімно;
- ✓ у доказуванні свого авторства у судових спрах;
- ✓ у підтриманні рейтингу навчального закладу.

ІР ОФІС ЗДІЙСНЮЄ ПЕРЕВІРКУ ДОКУМЕНТІВ ЗАЯВОК

Під час розгляду заявок на державну реєстрацію прав автора на твори і договорів, що стосуються прав авторів на твори, ІР офіс здійснює перевірку документів заявок на відповідність вимогам Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право і суміжні права» та Порядку державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір, наказ Міністерства економіки України 16 серпня 2023 року № 11319.

Отже, свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір та рішення про реєстрацію договору, що стосується майнових прав на твір, є документом, який засвідчує право власності на твір і дає можливість підтвердити це право у разі його неправомірного використання.

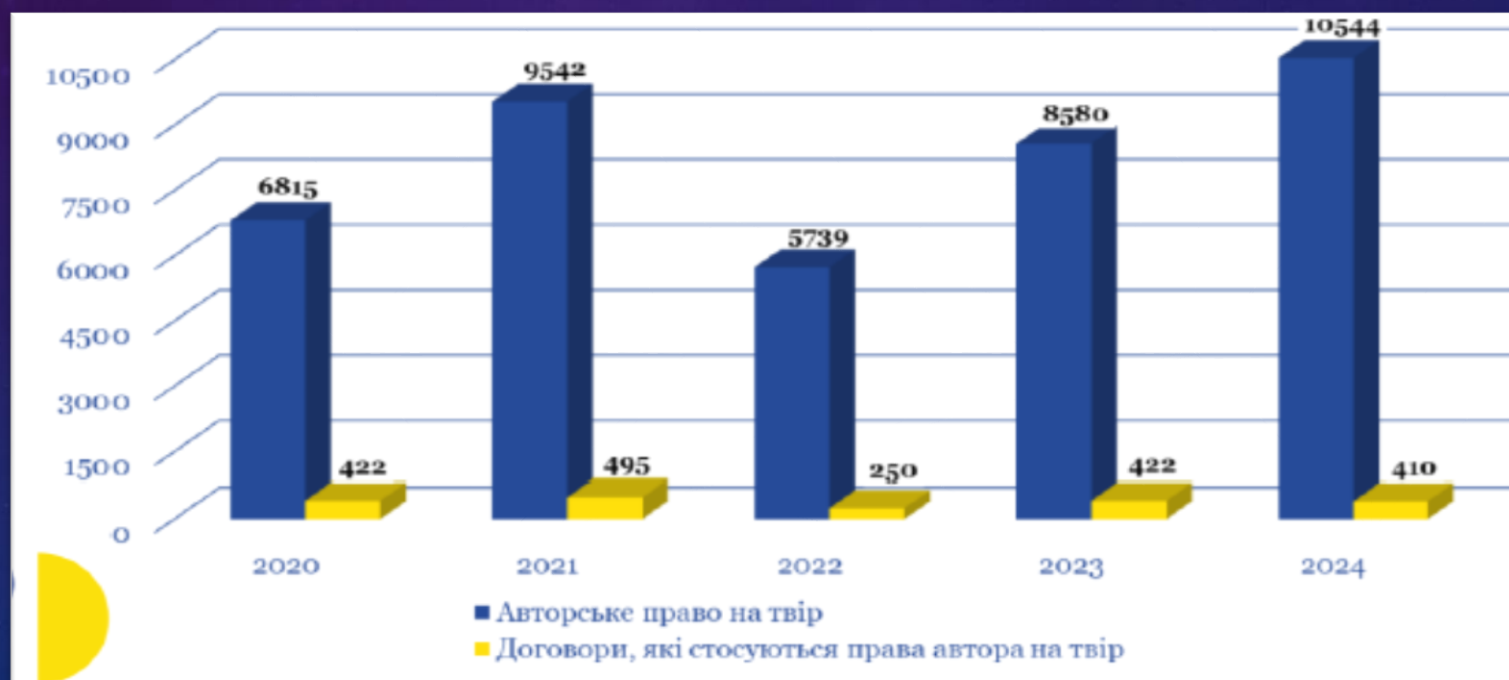
ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ПРОЦЕДУРИ РЕЄСТРАЦІЇ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

З кожним роком державна реєстрація авторського права на твір стає все більш популярною та запитуваною процедурою засвідчення особистих немайнових прав та майнових прав суб'єкта авторських прав на твір.

Про це свідчать показники надходження заявок на державну реєстрацію права автора на твір та здійснені реєстрації.

ДИНАМІКА НАДХОДЖЕНЬ ЗАЯВОК НА ДЕРЖАВНУ РЕЄСТРАЦІЮ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І ДОГОВОРІВ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ МАЙНОВИХ ПРАВ НА ТВІР, У 2020-2024 РОКАХ

	2020	2021	2022	2023	2024	2024 до 2023
Надійшло заявок						
Авторське право на твір	6815	9542	5739	8580	10544	122,9%
Договори, що стосуються права автора на твір	422	495	250	422	410	97,2%

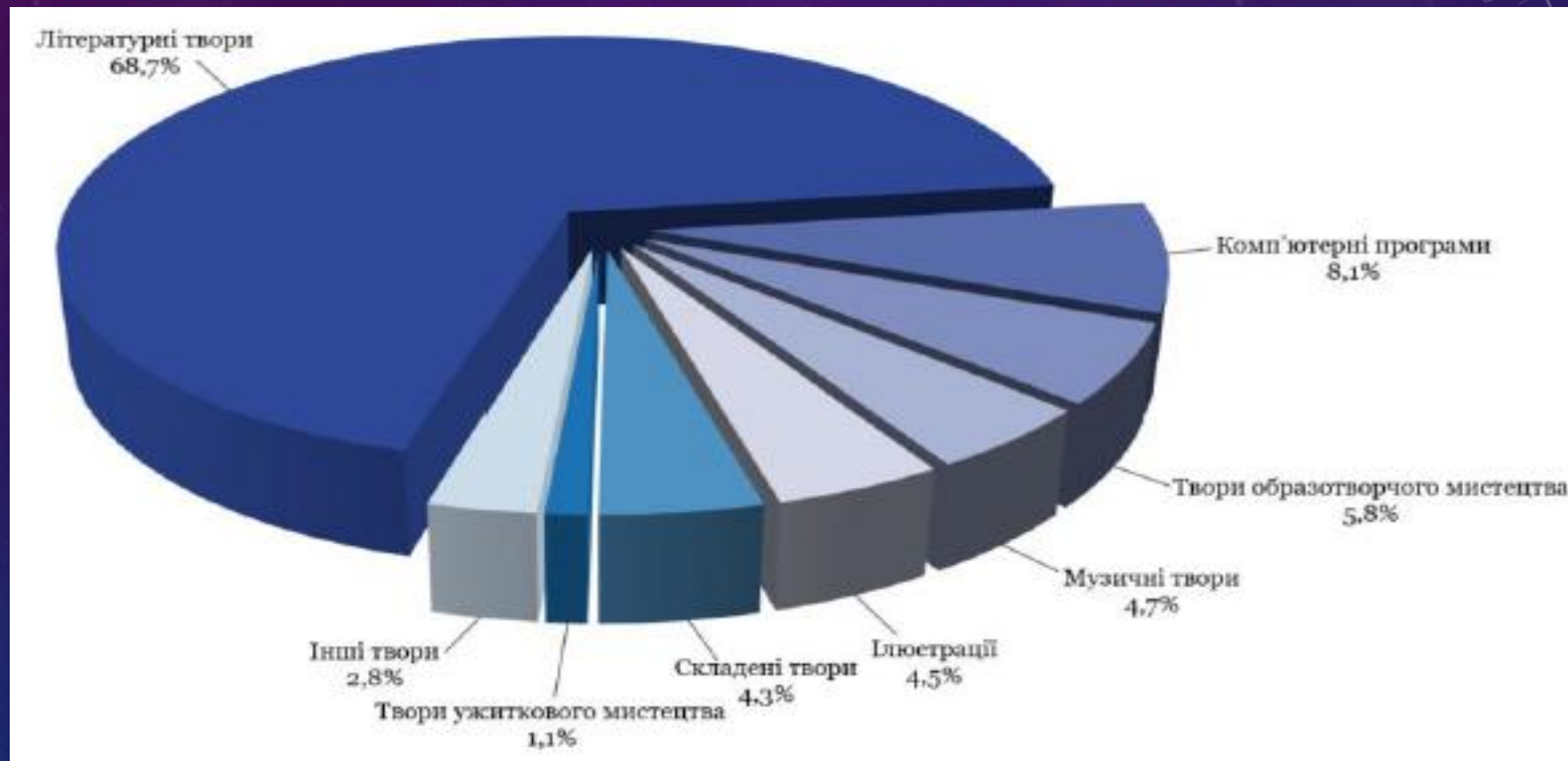

ДИНАМІКА ДЕРЖАВНИХ РЕЄСТРАЦІЙ АВТОРСЬКОГО ПРАВА ТА ДОГОВОРІВ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ПРАВА АВТОРА НА ТВІР, У 2020-2024 РОКАХ

	2020	2021	2022	2023	2024	2024 до 2023
Зареєстровано						
Авторське право на твір	6456	9157	4882	6908	9995	144,7%
Договори, що стосуються права автора на твір	419	447	174	315	416	132,1%

РОЗПОДІЛ ДЕРЖАВНИХ РЕЄСТРАЦІЙ АВТОРСЬКОГО ПРАВА НА ТВІР ЗА ОБ'ЄКТАМИ У 2024 РОЦІ

НАЙПОШИРЕНІШІ ВИПАДКИ ВІДМОВИ У ДЕРЖАВНІЙ РЕЄСТРАЦІЇ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

- Відмови у реєстрації з формальних причин
(*невиконання вимог, зазначених у запиті УКРНОІВІ*)
- Відмови у реєстрації, якщо об'єкт
не охороняється авторським правом
- Порушено права і законні інтереси третіх осіб
- Протиріччя публічному порядку і моралі

ВІДМОВИ У РЕЄСТРАЦІЇ З ФОРМАЛЬНИХ ПРИЧИН НАЙПОШИРЕНІШІ ВИПАДКИ НЕВИКОНАННЯ ВИМОГ УКРНОІВІ

1. Заявки:

- назва твору, яка зазначена на примірнику твору не відповідає назві, зазначеній у пункті 1 заяви;
- у заяві зазначаються не всі автори, вказані на примірнику твору;
- не зазначається дата остаточного завершення роботи над твором або дата суперечить інформації вказаній на творі;
- у заяві не зазначається правомірність включення до твору, поданого на державну реєстрацію, інших творів (*частин творів*), ілюстрацій, особливо якщо заявка стосується збірки творів;
- у заяві не зазначається актуальна адреса для листування (*поштова, електронна або СЕВ ЗЕС*);

2. Довіреності:

- у довіреності чітко не визначені повноваження представника: право на підписання документів, право на засвідчення копії документів;
- у довіреності не зазначається найменування органу (УКРНОІВІ), для представництва перед яким призначено особу, якій видана довіреність;

3. Заявка містить не повний перелік документів, визначених Порядком державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір, затвердженого наказом Міністерства економіки України від 16.08.2023 № 11319

ВІДМОВИ У РЕЄСТРАЦІЇ, ЯКЩО ОБ'ЄКТ НЕ ОХОРОНЯЄТЬСЯ АВТОРСЬКИМ ПРАВОМ

- ✓ технології створення та вираження твору, на ідеї, теорії, принципи, методи, процедури, процеси, системи, способи, концепції, відкриття, навіть якщо вони у творі виражені, описані, пояснені, проілюстровані
- ✓ повідомлення про новини або інші факти, що мають характер звичайної прес-інформації;
- ✓ вираження народної творчості (фольклор);
- ✓ акти органів державної влади, органів місцевого самоврядування, офіційні документи політичного, законодавчого, адміністративного і судового характеру (закони, укази, постанови, рішення, державні стандарти тощо), а також їх проекти та офіційні переклади;
- ✓ державні символи, державні нагороди; державні знаки, емблеми, символи і знаки органів державної влади, Збройних Сил України та інших військових формувань України, затверджені органами державної влади; символіка територіальних громад України, затверджена відповідними органами місцевого самоврядування;
- ✓ грошові знаки;
- ✓ розклади руху транспортних засобів, розклади телерадіопередач, телефонні довідники та інші аналогічні бази даних, що не відповідають критеріям оригінальності і на які поширюється право особливого роду (*sui generis*);
- ✓ аббревіатури;
- ✓ фотографії, що не мають ознак оригінальності (не є фотографічними творами).
- ✓ бази даних, що не є оригінальними, охороняються правом особливого роду (*sui generis*);
- ✓ неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою (програмами), охороняються правом особливого роду (*sui generis*).

ПОРУШЕНО ПРАВА І ЗАКОННІ ІНТЕРЕСИ ТРЕТІХ ОСІБ

- Заявку подано особою, якій не належать майнові права на твір;
- Включення до твору, поданого на державну реєстрацію, інших творів (частин творів), ілюстрацій без дозволу суб'єкта (суб'єктів) авторського права цих творів;
- Твір створено у зв'язку з виконанням обов'язків за трудовим договором (контрактом), проте заявку подано авторами твору, яким майнові права на твір не належать;
- Твір створено співробітниками навчальних (наукових) та інших закладів із залученням здобувачів освіти (студентів, курсантів, аспірантів, докторантів, інших осіб, які здобувають освіту за будь-яким видом та формою здобуття освіти), які не перебувають у трудових відносинах з освітньою/науковою установою, співробітників інших організацій, осіб за цивільно-правовим договором;
- Твір створено за замовленням (у зв'язку виконанням договору), проте заявку подано авторами твору, яким майнові права на твір не належать.

ПРОТИРІЧЧЯ ПУБЛІЧНОМУ ПОРЯДКУ І МОРАЛІ

Заявка містить інформацію, що суперечить загальновизнаним принципам моралі, публічному порядку, зокрема вимогам Законів України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», «Про заборону пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії російської федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну»

ПРОБЛЕМИ ПРИ РЕЄСТРАЦІЇ СЛУЖБОВИХ ТВОРІВ

Закон України «Про авторське право і суміжні права»

Майнові права на службовий твір переходять до роботодавця з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено цим Законом, трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір, укладеним між працівником (автором) і роботодавцем.

- У заявці відсутні документи, що підтверджують належність роботодавцю відповідних майнових прав на твір, а саме – документи, що підтверджують створення службового твору у зв'язку з виконанням працівником обов'язків за трудовим договором (контрактом) і належність майнових прав на такий твір;
- Документи, що підтверджують створення службового твору у зв'язку з виконанням працівником обов'язків за трудовим договором (контрактом), містять неточності в датах, виді та назві твору;
- Якщо не всі співавтори працівники:
 - відсутній поділ твору на частини, які можуть використовуватися самостійно;
 - до заявки не надано документи, що підтверджують створення частини твору особами, що не перебувають у трудових відносинах, і належність майнових прав на частину твору.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РЕЄСТРАЦІЇ ТВОРІВ СТВОРЕНИХ ЗА ТРУДОВИМ ДОГОВОРОМ ТА ДОГОВОРОМ ЗАМОВЛЕННЯ

Документи, що підтверджують належність роботодавцю відповідних майнових прав на твір:

- документ, що підтверджує надання службового завдання на створення твору. Вид документа залежить від організації документування управлінської діяльності в установі, організації, підприємстві тощо, наприклад: наказ/розпорядження, службове завдання, план роботи, посадова інструкція тощо;
- документ, що підтверджує момент створення твору та перехід майнових прав. Вид документа залежить від організації документування управлінської діяльності в установі, організації, підприємстві тощо, наприклад: звіт, акт тощо;
- документ, що підтверджує трудові відносини у період отримання службового завдання, створення твору та переходу майнових прав на твір, наприклад довідка з відділу кадрів.

Якщо не всі співавтори – працівники:

- розподіл твору на частини, які можуть використовуватися самостійно;
- документи, що підтверджують створення службового твору (частини твору) у зв'язку з виконанням працівником обов'язків за трудовим договором (контрактом) і належність майнових прав на такий твір;
- договір про створення за замовленням частини твору особами, що не перебувають у трудових відносинах + акт приймання-передачі частини твору і майнових прав на частину твору.

ЗАЯВКИ НЕ ПРИЙМАЮТЬСЯ ДО РОЗГЛЯДУ

Якщо у заявці відсутній документ про сплату збору або документ про сплату збору не відповідає встановленим вимогам *(наприклад: сплата збору здійснена за неправильними реквізитами, у реквізиті документа про сплату збору «Призначення платежу» відсутні вид та сума сплаченого збору, ПІП автора та назва твору (стисла назва твору))*, заявка не приймається до розгляду, про що UKRHOIBI повідомляє заявника та подані в паперовій формі документи заявки повертає за адресою для листування, зазначеною в заяві.

Під час перевірки документів про сплату зборів за підготовку до державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір, UKRHOIBI звертає увагу на значну кількість випадків помилкової сплати коштів внаслідок неправильного оформлення заявниками документів про сплату зборів.

ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПРИ СПЛАТІ ЗБОРІВ ЗА ПІДГОТОВКУ ДО ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І ДОГОВОРІВ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ МАЙНОВИХ ПРАВ НА ТВІР

- Сплата збору після подання до УКРНОІВІ заявки на державну реєстрацію авторського права або державну реєстрацію договору, або клопотання про вчинення відповідної дії, за яку передбачено сплата збору;
- Неправильне зазначення виду збору та сплата збору у розмірі більшому або меншому, ніж передбачено законодавством;
- Сплата зборів за підготовку до державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір, на неналежні бюджетні рахунки;
- Неправильне заповнення реквізиту документа про сплату збору «Призначення платежу».

З МЕТОЮ УНИКНЕННЯ ПОМИЛОК ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ПЛАТЕЖІВ НАПОЛЕГЛИВО ПРОСИМО ПЕРЕВІРЯТИ РЕКВІЗИТИ РАХУНКІВ ДЛЯ СПЛАТИ ЗБОРІВ ТА ЇХ РОЗМІР У ДЕНЬ ЗДІЙСНЕННЯ ЇХ ОПЛАТИ І ЗДІЙСНЮВАТИ СПЛАТУ ЗБОРІВ ЧЕРЕЗ БАНКІВСЬКІ УСТАНОВИ

Документом про сплату збору є копія розрахункового документа на паперовому носії з відміткою банківської установи (платіжне доручення, касовий чек, квитанція тощо), де зазначаються платник, вид та сума сплаченого збору, прізвище, ім'я, по батькові автора та назва твору (стисла назва твору).

Приклади заповнення призначення платежу:

*;101; 22011900; ЄДРПОУ для юридичних осіб/ІПН для фізичних осіб; збір за підготовку до держреєстрації АП Іванов (Прізвище автора) Пісня Перлина/Комп прог BARRACUDA/Малюнок Сонце тощо.

*;101; 22011900; ЄДРПОУ для юридичних осіб/ІПН для фізичних осіб; збір за підготовку до держреєстрації договору Іванов (Прізвище автора/найменування сторони договору) Пісня Перлина/Комп прог BARRACUDA/Малюнок Сонце тощо.

Актуальна інформація щодо реквізитів для сплати зборів у сфері авторського права, приклади заповнення призначення платежу, види та розміри зборів розміщені на вебсайті [UKRHOIBI pir.gov.ua](http://UKRHOIBI.pir.gov.ua).

ПОГЛЯД ФАХІВЦЯ З УКРАЇНИ НА СИСТЕМУ РЕЄСТРАЦІЇ АП В США:

добровільна для всіх, обов'язкова у разі судових спорів

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

